

NESBA

DIGITAL ACADEMY

TYT Türkçe Yanlış Analiz Sistemi

Yanlışını Tanı / Nedenini Bul / Tekrarını Engelle

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ KİŞİSEL HATA ANALİZİ

Bariş Hoca

NESBA Digital Academy

TYT 2027

Bu Örnekte Neler Var?

Elindeki dosya, TYT Türkçe Yanlış Analiz Sistemi'nin ücretsiz tanıtım örneğidir. Tam ürünün yapısını ve dilini görmek için seçilmiş sayfalardan oluşur.

Bu örnekte bulacakların

Bölüm	Ne göreceksin
Ön Söz	Sistemin merkezindeki soru: "Son iki seçeneği neye göre ayırdım?"
Bölüm 1 — Bu sistem neden gerekli?	Türkçe netinin üç aşamada nasıl kaybedildiği ve "ikiye indirdim, yanlışını seçtim" cümlesinin anatomisi
Paragraf Kartı şablonu	Kitabın amiral kartının tam sayfası — çeldirici ayrıştırma tablosu dâhil
İki doldurulmuş örnek	Özgün soru, öğrencinin okuma yolu, doğru okuma yolu, hata kodu ve altın kural

Tam üründe olanlar

İçerik	Adet	Açıklama
Toplam sayfa	138	A4 dikey, yazdırılabilir ve tablette doldurulabilir
Bölüm	15	Yedi kısım hâlinde düzenlenmiş
Hata türü	36	6 kategori, her birinin tanımı, belirtisi ve yöntemi
Kart türü	6	Ana · Hızlı · Paragraf · Dil Bilgisi · Yazım · Dikkat ve Süre
Boş kart	45	40 sayfa — yaklaşık 5–6 haftalık kullanım
Özgün soru ve tam analizi	20	Hiçbiri gerçek sınav sorusunun kopyası değildir
Rapor ve takip formu	7	10 kartlık analiz, 4 haftalık takip, aylık özet, tekrar takvimi
Yapay zekâ promptu	4	Kendi kart verinden örüntü çıkarmak için hazır metinler

BU ÖRNEKTE OLMAYANLAR

36 hata türünün tam haritası (Bölüm 4), hata karar ağacı (Bölüm 5), diğer beş kart türünün şablonları, 45 boş kartın tamamı, 30 günlük program, raporlama bölümleri ve yapay zekâ promptları tam üründe yer alır.

DÜRÜST BİR NOT

Bu ürün belirli bir net, puan ya da sıralama artışı vaat etmez. Sağladığı şey bir sonuç sözü değil, **çalışılabilir bir yöntemdir**: yanlışı adlandırmak, nedenini yazmak ve tekrarını ölçmek. Rakamı senin kendi verin üretir.

Yanlış Defteri Değil, Yanlış Sistemi

Türkçe netinin takıldığı yer genellikle bilgi değil, *eledir*. Doğru cevabı bulmakta değil, iki seçenek arasından doğru olanı seçmekte kaybediyorsun.

Şu sahneyi tanıyorsun.

Paragrafı okudun. Anladın — gerçekten anladın. Seçeneklere geçtin, üçünü rahatça eledin. Geriye iki şık kaldı. İkisi de doğru görünüyor. Birini işaretledin. Yanlış çıktı.

Sonra çözüme baktın, "ha, evet" dedin ve geçtin. Ertesi hafta başka bir paragrafta **tam olarak aynı şey** oldu.

Kaybettiğin net, anlamadığın paragraftan gelmiyor.

İkiye indirip yanlışını seçtiğin paragraftan geliyor.

Ve bu, çalışılabilir bir beceridir — tekrar okumakla değil, *ayrımı yazmakla* gelişir.

"Ha, evet" bir analiz değildir

Çözüme bakıp anlamak, o soruyu kapatır. Ama seni yanlış şıkka götüren *okuma biçimini* kapatmaz. Çünkü o biçim tek bir soruda değil, bütün bir soru ailesinde çalışır.

ÇÖZÜME BAKMAK

"Doğru cevap C'ymiş. Anladım."

Bir hafta sonra benzer bir soruda yine aynı çeldiriciye takılırsın. Kaydettiğin şey *cevaptı*, seni yanılttığı *fark* değil.

AYRIMI YAZMAK

"B ve C arasında kalmıştım. B parçadaki 'bazı' kelimesini 'bütün' yapıyordu. Aşırı genelleme."

Bu cümle sonraki bütün paragraf sorularında çalışır. Çeldiricinin *tipini* öğrenmiş olursun.

Bu kitabın merkezindeki alan

Bu kitaptaki her kartın üst satırında aynı kutu var:

SON İKİ SEÇENEĞİ NEYE GÖRE AYIRDIM?

Bu kutuyu dolduramıyorsan eleme yapmamışsın, **tercih** yapmışsındır. Aradaki fark şudur: eleme tekrar edilebilir, tercih edilemez.

Kartların ortasındaki **çeldirici ayırıştırma tablosu** bunu zorunlu hâle getirir: kalan iki seçeneği yan yana yazarsın, her birinin parçada karşılığı olup olmadığını ararsın ve aralarındaki *tek farkı* tek bir kelimeye indirirsin.

"Dikkatsizlik" diye bir hata türü yok

Bu kitapta 36 hata türü var ve hiçbirinin adı "dikkatsizlik" değil. Çünkü dikkatsizlik bir teşhis değil, *teşhisten kaçıştır*: hiçbir eylem planı üretmez. "Daha dikkatli olacağım" cümlesi ölçülemez, tekrar edilemez ve bir sonraki denemede hiçbir şeyi değiştirmez.

Dikkatsizlik dediğin şeyi ayırtırdığında, çoğu zaman bu 36 türden birine denk gelirsin: olumsuz soru kökünü kaçırmak, seçenekleri sonuna kadar okumamak, aktarılan görüşü yazarın görüşü sanmak, parçada geçmeyen doğru bir bilgiyi işaretlemek. Her birinin adı, belirtisi ve ayrı bir çözümü var.

Sana ne vaat ediyorum, ne vaat etmiyorum

Vaat etmiyorum: Şu kadar net, şu kadar sıralama. Bunu vaat eden kimseye inanma.

Vaat ediyorum: 30 gün sonunda elinde iki liste olacak. Biri *gerçekten bilmediğin kuralların* listesi — kısa olacak, seni şaşırtacak. Diğeri *seni en çok yanıltan çeldirici tiplerinin* listesi. İkincisi genellikle daha uzundur ve kapanması çok daha hızlıdır.

Bir uyarı

Bu kitap kart doldurma kitabı değildir. Her yanlışın için kart doldurmaya kalkarsan iki hafta içinde bırakırsın. Bölüm 2'de hangi yanlışların karta değdiğini net biçimde anlatıyorum. **Az kart, doğru kart.**

Şimdi bir kalem al. Elindeki en son denemenin Türkçe bölümünü açık tut. Başlıyoruz.

B A R I Ş H O C A

NESBA Digital Academy

BÖLÜM 1

Bu Sistem Neden Gerekli?

TYT Türkçede en pahalı yanlış, parçayı anladığın hâlde yaptığın yanlıştır. Çünkü öğrenci hatasını göremez — "ama ben bu parçayı anlamıştım" der ve geçer.

1. Türkçe neti üç yerde kaybolur

Aşama	Ne yapılır	Buradaki tipik kayıp
1. Okuma	Parçayı ve soru kökünü doğru okursun	Olumsuz kökü kaçırma · ana fikri kaçırma · aktarılan görüşü yazarın görüşü sanma · soru kökünü yarım okuma
2. Kural	Gereken dil bilgisi ya da yazım kuralını hatırlarsın	Kuralı bilmeme · kuralı yanlış bilme · istisnayı bilmeme · kuralı cümleye uygulayamama
3. Eleme	Seçenekleri karşılaştırır, doğruyu seçersin	İkiye indirip yanlışını seçme · ilk uyan seçeneği işaretleme · seçenekleri sonuna kadar okumama

Öğrenciler çoğunlukla ikinci aşamaya çalışır: daha çok kural, daha çok konu. Oysa paragraf ve okuma temelli sorular testin ağırlıklı bölümünü oluşturur ve paragrafta uygulanacak bir kural yoktur. Orada kaybedilen net, **birinci ve üçüncü aşamada** kaybedilir — ve o aşamalar konu çalışmakla değil, *okuma ve eleme davranışını değiştirmekle* düzelir.

2. "İkiye indirdim, yanlışını seçtim"

Bu cümleyi kuran bir öğrenci aslında çok iyi bir haber veriyor: üç seçeneği doğru elemiş. Yani parçayı anlamış, soruyu anlamış, kuralı biliyor. Kaybettiği net **tek bir ayırmadan** geliyor.

NEDEN TAM OLARAK BURADA KAYBEDİYORSUN?

Çünkü soru yazarı çeldiriciyi *tam olarak buraya* koyar. İyi kurulmuş bir TYT sorusunda üç seçenek görece kolay elenir; kalan ikisi birbirine çok benzer ve aralarında genellikle **tek bir fark** bırakılır. O fark genellikle tek bir kelimededir: "bazı" yerine "bütün", "önerilir" yerine "zorunludur", "etkilemiştir" yerine "belirlenmiştir".

Sen o kelimeyi aramadığın sürece, iki seçenek arasında *hisle* karar verirsin. His, tekrar edilemez.

3. Aynı yanlış neden tekrar ediyor?

1

Yüzey: hangi soruyu kaçırdın

"3. denemenin Türkçe bölümündeki 17. sorusu." Bu katmanı düzeltmek işe yaramaz.

2

Ara katman: hangi seçeneği işaretledin

"B yerine C'yi işaretlemişim." Faydalı ama sınırlı.

3 Kök katman: hangi okuma davranışı yanlıştı

"Parçada 'bazı araştırmacılar' yazıyordu, ben seçenekteki 'araştırmacılar' genellemesini fark etmedim." İşte tekrar eden şey budur — ve bu davranış *bütün* paragraf sorularında çalışır.

Bir okuma davranışı **tek bir soruda değil, bütün bir soru tipinde** zarar verir. Bu yüzden bir tanesini kapatmak, tek tek soru çözmekten kat kat verimlidir.

4. Çok soru çözmek neden tek başına yetmiyor?

Soru çözmek üç iş yapar: bildiğini pekiştirir, bilmediğini ortaya çıkarır ve **eleme alışkanlığını test eder**. Üçüncüsü en değerlisidir ama yalnızca sen o testin sonucunu okursan işe yarar.

Günde 40 Türkçe sorusu çözen bir öğrenci düşün. 30'unu doğru yapar, 10'unu yanlış. Bu 10 yanlışın belki 2'si gerçek kural eksikliği; kalan 8'i okuma ve eleme kaybıdır. Öğrenci hepsine birden "dikkatsizlik" der ve daha çok soru çözer. Ertesi hafta aynı 8 soruyu yine kaybeder — çünkü tekrar ettiği şey sorunun beşte biriydi.

5. "Paragrafı anlıyorum ama soruyu yapamıyorum"

TYT Türkçede en sık duyulan cümle. Nedeni şu: parçayı anlamak ile *soru kökünün istediğini* anlamak farklı işlerdir.

PARÇAYI ANLAMAK

"Yazar teknolojinin okumayı nasıl değiştirdiğini anlatıyor. Kaygılı ama karşı değil."

Bu doğru bir özet. Ama soru "bu parçadan kesinlikle çıkarılabilir" diyorsa, özet yetmez.

SORU KÖKÜNÜ ANLAMAK

"Kök 'kesinlikle çıkarılabilir' diyor. Yani seçenek, parçadan **başka türlü yorumlanamayacak** biçimde çıkmalı."

Bu, eleminin ölçütünü belirler. Ölçüt netleşince iki şık arasında kalmazsın.

Bu kitap parça özetletmez. Her yanlışını *soru kökü + iki seçenek + tek fark* üçlüsüyle kaydetmeni sağlar. Paragraf Kartı bunun içindir.

6. Hata örüntüleri ile netler arasındaki ilişki

TYT Türkçe testi 40 sorudan oluşur ve bunun büyük kısmı okuma temellidir. Bir okuma alışkanlığı (olumsuz kökü kaçırmak, aşırı genellemeyi fark etmemek, aktarılan görüşü yazara mal etmek) bu 40 sorunun çoğunda birden çalışır. Yani örüntüler, tek soruların toplamından daha geniş bir alan kaplar.

ÖLÇMEYE DAİR DÜRÜST BİR NOT

Bu kitapta "şu kadar günde şu kadar net artar" türü sayılar bulmayacaksın. Böyle bir sayı için senin verine ihtiyaç var. Bölüm 9 ve 10'daki raporlar tam olarak bunun için: **kendi rakamını kendin üret.**

Bu bölümün özeti

Yaygın inanç	Bu sistemin yaklaşımı
Türkçe çalışılmaz, okudukça gelir.	Okuma gelişir ama eleme ayrı bir beceridir ve ayrıca çalışılır.
İkiye indirip kaybettim, şanssızlık.	İki seçenek arasında hemen her zaman tek bir fark bırakılır; bulunabilir ve yazılabilir.
Yanlış yaptıysam dikkatsizlik etmişimdir.	"Dikkatsizlik" bir teşhis değildir. 36 türden biri vardır; adını koy.
Paragrafta yapacak bir şey yok, ya anlarsın ya anlamazsın.	Paragraf sorularının çeldiricileri sınırlı sayıda tipe girer; tipler öğrenilir.

Paragraf Kartı

Kart No ____

Bu kartı ne zaman doldurursun? Paragraf soruları testin ağırlıklı kısmıdır ve buradaki kayıp bilgiyle kapanmaz. Parçayı anladın ama **soru kökünün istediğini** ya da **çeldiricinin nerede saptığını** kaçırdın.

TARİH

KAYNAK / DENEME

SORU NO

PARAGRAF TİPİ

(ANA FİKİR / YARDIMCI FİKİR / ÇIKARIM / AKIŞ / ANLATICI ...)

ÇÖZÜM SÜREM (SN)

KAÇ KEZ OKUDUM?

İŞARETLEDİĞİM

DOĞRU SEÇENEK

SON İKİ SEÇENEĞİ NEYE GÖRE AYIRDIM?

1 · Parçanın ana fikrini *tek cümleyle* yaz Parçaya bakmadan yaz. Yazamıyorsan sorun seçeneklerde değil, okumada.

2 · Soru kökü ne istiyor? "Çıkarılabilir" mi, "kesinlikle çıkarılabilir" mi, "değinilmemiştir" mi?

3 · Kök olumsuz mu? Olumsuzsa dört seçenek doğru, biri yanlıştır.

4 · Çeldirici ayrıştırma Elemeyi ikiye indirdiğin iki seçeneği yaz ve aralarındaki **tek farkı** bul. Fark bulunamıyorsa eleme yapılmamıştır.

Şık	Seçenek ne diyor?	Metinde karşılığı var mı? Nerede?

İkisi arasındaki tek fark

Bu farkı hangi kelime belirliyor?

5 · Çeldiricinin tipi Kutucuğu işaretle; bu tipler kitabın en sık tekrar eden çeldiricileridir.

☐ **Aşırı genelleme** — parçada "bazı", seçenekte "bütün"

☐ **Metinde yok** — doğru bir bilgi ama parçada geçmiyor

☐ **Kapsam daraltma** — parçanın bir ayrıntısını ana fikir sanma

☐ **Yön değiştirme** — sebep ile sonucu ters kurma

☐ **Tanıdık kelime** — parçadaki bir kelimeyi tekrarlayan seçenek

☐ **Yazarın görüşü değil** — aktarılan görüşü yazara mal etme

6 · Doğru cevabın parçadaki dayanağı Cümleyi alıntıla. Satır numarası ya da "kaçıncı cümle" yaz.

7 · Altın kuralım

Tekrar takvimi

1. GÜN

—/—

☐

3. GÜN

—/—

☐

7. GÜN

—/—

☐

14. GÜN

—/—

☐

KAPANDI

Hata kapatma testi

☐

ÖRNEK 01 · PARAGRAF — ANA DÜŞÜNCE

Bir kentin haritasını çıkarmak, o kentte yaşamakla aynı şey değildir. Harita sokakların nerede kesiştiğini gösterir; hangi sokağın akşamüstü kalabalıklaştığını, hangisinin kışın buz tuttuğunu göstermez. Kentle ilgili istatistikler de böyledir: nüfusu, yüz ölçümünü, gelir ortalamasını verir. Ama bir mahallenin komşuluk ilişkilerini, bir meydanın neden buluşma yeri hâline geldiğini anlatmaz. Kenti anlamak isteyen, sayıları okuduktan sonra sokağa çıkmak zorundadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kent haritaları, sokakların gündelik yaşamını yansıtmaz.
- B) İstatistikler bir kentin nüfusunu ve gelir düzeyini doğru biçimde verir.
- C) Bir kenti anlamak için sayısal ve çizimsel veriler tek başına yeterli değildir.
- D) Kentlerde komşuluk ilişkileri meydanların oluşumunu belirler.
- E) Kent araştırmacıları sokak gözlemini istatistiğe tercih etmelidir.

İŞARETLEDİĞİM

A

DOĞRU CEVAP

C

KAÇ SEÇENEĞE İNDİRDİM

2A ve C arasında kaldım**ÖĞRENCİNİN OKUMA YOLU**

Parça haritayla başlıyordu, ben de konunun harita olduğunu düşündüm. A seçeneğini okuyunca "evet, tam da bunu söylüyor" dedim. C'yi de okudum ama bana **daha genel geldi, bu yüzden eledim**. Genel olan seçeneğin yanlış olacağını sanıyordum.

DOĞRU OKUMA YOLU

Parça iki örnek veriyor: *harita* ve *istatistik*. İkisi de "kenti dışarıdan ölçen araçlar". Son cümle ikisini birden bağlıyor: "sayıları okuduktan sonra sokağa çıkmak zorundadır." Ana düşünce, iki örneği de kapsayan cümledir. A yalnızca birinci örneği karşılıyor; parçanın yarısını dışarıda bırakıyor.

Çeldirici ayrıştırma

Şık	Seçenek ne diyor?	Metinde karşılığı var mı, nerede?
A	Haritalar gündelik yaşamı yansıtmaz	Var — 2. cümle. Ama yalnızca orada.
C	Sayısal ve çizimsel veriler tek başına yetmez	Var — 2, 4 ve 5. cümlelerin tamamı.

İkisi arasındaki tek fark: A yalnızca haritayı konu ediyor; C hem haritayı hem istatistiği kapsıyor.

Bu farkı belirleyen kelime: "haritalar" ↔ "sayısal ve çizimsel veriler"

Altın kural

Ana düşünce sorusunda parçadaki örnekleri sayarım; doğru seçenek *hepsini* kapsamak zorundadır.

Hata kodu: **SÇ-6** Kapsamı dar seçeneği ayıramadım · **OK-3** Ana düşünceyi kaçırdım

Mikro tekrar: Aynı türden 3 ana düşünce sorusu çöz; her birinde önce parçadaki örnekleri say, sonra seçeneklere bak.

ÖRNEK 12 · CÜMLEDE ANLAM — DOĞRU AMA SORULAN DEĞİL

"Yıllardır sabahları yazıyorum. Bunun yaratıcılıkla bir ilgisi yok; sabahları telefon çalmıyor, o kadar."

Bu sözleri söyleyen yazarla ilgili olarak asıl vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabah saatlerinde yazmayı uzun süredir sürdürdüğü
- B) Yazma saatini yaratıcılık nedeniyle değil, kesintisizlik nedeniyle seçtiği
- C) Telefonla konuşmaktan hoşlanmadığı
- D) Yaratıcılığın günün saatiyle ilgisi olmadığını kanıtladığı
- E) Düzenli çalışmanın yazarlık için zorunlu olduğunu düşündüğü

İŞARETLEDİĞİM

A

DOĞRU CEVAP

B

KAÇ SEÇENEĞE İNDİRDİM

2A ve B arasında kaldım**ÖĞRENCİNİN OKUMA YOLU**

A cümlede aynen yazıyordu: "Yıllardır sabahları yazıyorum." **Doğru olduğu için işaretledim.** B'nin de doğru olduğunu görüyordum ama ikisi arasında seçim yapamayınca "parçada birebir geçen" olanı seçtim.

DOĞRU OKUMA YOLU

Kök "asıl vurgulanan"ı istiyor. A doğrudur ama vurgu değildir; yalnızca birinci cümlede tekrarır. Sözün asıl yükü ikinci cümlede: yazar bir yanlış anlamayı düzeltiyor — "yaratıcılıkla ilgisi yok", neden ise "telefon çalmıyor", yani kesintisizlik. Bir seçenek hem *doğru* hem *sorulan* olmak zorundadır; A yalnızca birincisini karşılıyor.

Çeldirici ayrıştırma

Şık	Seçenek ne diyor?	Doğru mu / sorulan mı?
A	Uzun süredir sabah yazıyor	Doğru — ama vurgu değil, yalnızca bilgi.
B	Saati kesintisizlik için seçmiş	Doğru — ve sözün asıl yükü bu.

İkisi arasındaki tek fark: A ne yaptığını, B neden yaptığını söylüyor. Kök nedeni soruyor.

Bu farkı belirleyen kelime: "asıl vurgulanan" (kökte) ↔ "o kadar" (sözde, nedeni sınırlayan ifade)

Altın kural

Seçenekleri elerken iki ayrı işaret kullanırım: D (doğru ama sorulan değil) ve ✓ (sorulan). Yalnızca ✓ işaretlediğimi işaretlerim.

Hata kodu: **SÇ-5** Doğru ama sorulmayı seçtim · **OK-1** Kökü yarım okudum

Mikro tekrar: 3 "asıl vurgulanan" sorusu çöz; her soruda kökü kendi cümlele yeniden yaz, sonra seçeneklere geç.

ÖRNEĞİN SONU

Örnek Burada Bitiyor

Bu dosyayı okuduysan sistemin nasıl işlediğini gördün: yanlışları yeniden çözmek, sapma noktasını bulmak, son iki seçeneğin farkını bir kelimeye indirmek ve ona bir kod vermek.

Şu an bile yapabileceğin tek şey

Tam ürünü almasan bile bugün şunu deneyebilirsin: son denemenin Türkçe bölümünü aç ve **her yanlışın yanına kaç şıkka indirdiğini yaz**. Sadece bu. Beş, dört, üç, iki ya da tahmin.

Bir hafta sonra o listeye bak. "İki" yazan satırların sayısı, senin gerçek kayıp noktayı gösterecek — ve bu kitabın tamamı o tek sayının üstüne kuruludur.

TAM ÜRÜNDE SENİ BEKLEYEN

138 sayfa · 15 bölüm · 36 hata türü · 6 kart türü · 45 boş kart · 20 özgün soru ve tam analizi · 30 günlük program · 4 yapay zekâ promptu

Ayrıca düzenlenebilir DOCX sürümü, yazdırılabilir kart sayfaları ve tablette dijital kalemle doldurulabilen tasarım.

Kimler için uygun?

UYGUN

- Düzenli deneme çözen, ama yanlışlarını işlemeyen öğrenciler
- "İkiye indiriyorum, yanlışını seçiyorum" diyenler
- Netini bir yerde sabitlenmiş hissedenden ve nedenini bilmeyenler
- Yanlış defteri tutmayı denemiş ama sürdürememiş olanlar

HENÜZ UYGUN DEĞİL

- Konuların çoğunu hiç çalışmamış olanlar — önce konu, sonra bu sistem
- Deneme çözmeye henüz başlamamış olanlar
- Hazır cevap anahtarı ya da soru bankası arayanlar

SATIN ALMA VE İLETİŞİM

NESBA Digital Academy · Barış Hoca — güncel satış bağlantısı ve iletişim bilgisi, bu örneği indirdiğin kanalın açıklama bölümünde yer alır.